

Människovärde

FÖR VARJE MÄNNISKAS UNIKA OCH OKRÄNKBARA VÄRDE

NR 3/2022

USA och abortfrågan

TEMA: Abort

SIDA 5

Ordet är fritt men håll dina åsikter för dig själv

TEMA: Abort

SIDA 10

Ryktesspridning stoppar inte arbetet för livet

TEMA: Surrogatmödraskap

SIDA 15

Surrogatarrangemang är en oetisk lösning på barnlöshet

En röst i vår tid för människovärdet

Människovärde är en ideell förening som vill verka för en ökad respekt för människans unika och okränkbara värde, samt vara ett forum för en konstruktiv etisk dialog i frågor som rör människovärdet.

Vårt arbete vilar på den kristna värdegrunden, att allt mänskligt liv är lika mycket värt från befruktning till en naturlig död, och på människovärdesprincipen, att varje människa har ett unikt människovärde oberoende av ålder, personliga egenskaper, kön, hälsotillstånd eller prestationer.

Verksamheten utgår från följande tre uppdrag: opinionsbildning, utbildning och rådgivning.

Våra ämnesområden är abort, dödshjälp, fosterdiagnostik, samvetsfrihet, sexuell hälsa och surrogatmoderskap.

Läs mer på www.manniskovarde.se

DU ÄR VÄL MEDLEM?

människovärde*

Tidning utgiven av föreningen Människovärde

Kontakt: Gunstavägen 23 • 75597 Uppsala
018-129300 • info@manniskovarde.se
www.manniskovarde.se

LEDARE

Människor skräms till tystnad

Som vanligt har varken politiker eller journalister kunnat hålla sig rationella i abortfrågan när de rapporterat om utnämningar av de nya riksdagspolitikerna till olika poster. Dessa tvingas be om ursäkt för tidigare uttalanden och försäkra sig om att de verkligen står bakom svensk abortlagstiftning. För nåde dig om du skulle visa dig det minsta abortkritisk. Då kan du räkna med ett mediedrev, och att din politiska karriär i värsta fall är över. Människor skräms till tystnad och detta klimat sprids i hela samhället. En ny svensk undersökning har visat att en majoritet av svenskarna vill inskränka demokratiska rättigheter för grupper de ogillar. Forskarna varnar för utvecklingen och undrar hur demokratin egentligen mår i Sverige. Se sid 5.

Till de skolelever som kontaktar oss brukar vi säga att vi är för fri åsiktsbildning och att vi respektfullt vill bemöta våra meningsmotståndare med fakta i sakfrågorna. För att bilda sig en egen uppfattning behöver man först informera sig i ett ämne från olika synvinklar, och för att kunna göra det är det viktigt att alla röster få höras. Så fungerar ett sant demokratiskt samhälle. Andra får lov att ha en annan åsikt än din egen. Du lyssnar och kommer sedan med dina argument.

I detta nummer får du läsa en hel del om USA och abortfrågan. Där finns en debatt och politiker, artister och kändisar som öppet är prolife. Men på sista tiden har det även förekommit en våg av vanda-

liseringar mot graviditetscenter där polisen inte ser ut att göra mycket för att utreda brotten, men där FBI gripit 22 prolife-aktivister. Missa inte artikeln på sid 8-9 med ytterligare förklaringar angående Roe mot Wade.

I den amerikanska delstaten Kalifornien har en lag antagits som innebär att brottsutredningar av perinatala dödsfall upp till 28 dagar efter födseln kommer att försvåras. Den som inleder en brottsutredning av sådana dödsfall kan stämmas. Svensk media som annars skriver mycket om USA och abortfrågan, har undvikit att skriva om detta. Läs mer på sid 14.

För livet. För människovärdet.

Cecilia Björnfjell-Klingberg
Ansvarig utgivare

OBS! Många av texterna i detta nummer, med länkar till källorna, hittar du på manniskovarde.se/blogg.

FÖLJ OSS PÅ
FACEBOOK,
INSTAGRAM,
TWITTER
OCH GAB.

Ansvarig utgivare:
Cecilia Björnfjell-Klingberg
cecilia@manniskovarde.se
Layout: DJESIGN
Tryckeri: Ljungbergs
Utgåvor: 3 ggr/år

Människovärdes styrelse:
Johanna Byman (ordförande),
Emelie Rynningsjö,
Carolina Stigson, Cecilia
Björnfjell-Klingberg, Brita
Storlund

Gåvor till Människovärde:
Bankgiro: 5219-0238
OCR: 5223-1198
Swish: 123-1471341

Oktober kallas också Rocktober, och under hela månaden drev vi på Människovärde en kampanj på sociala medier för att uppmärksamma människor med Downs syndrom. Diagnosen betyder att man har tre exemplar av kromosom 21 istället för två. Ofta ingår en viss nedsättning av kognitiva och fysiska förmågor, men de allra flesta med Downs syndrom lever goda liv och kan med rätt stöd och hjälp uppnå sina drömmar i livet.

Skådespelaren Mats Melin känner de flesta av oss som ICA-Jerry. Han har Downs syndrom och har även medverkat i filmen "Hur många lingon finns det i världen" och i Glada-Hudik-teatern. På Sveriges Radio uttrycker man i ett reportage från 2018 bestörtning över hur barn med Downs syndrom behandlades av vården 1969 när Mats Melin föddes. Bland annat fick hans föräldrar information om hur de skulle gå tillväga om de ville adoptera bort honom. Föräldrarna hade dock inga sådana planer utan tog hem sin son.

Sofia Jirau från Puerto Rico blev 2022 den första modellen med Downs syndrom för Victoria's Secret. Och det var bara en av hennes drömmar som då gick i uppfyllelse. Den andra drömmen om att få vara en inspiration för andra har också uppfyllts. Genom sitt kändis-skap har hon fått en plattform där hon

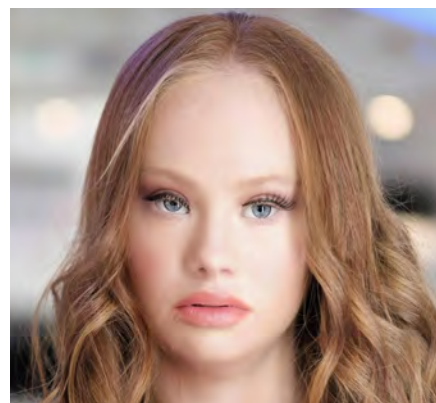
kan inspirera andra att våga förverkliga sina drömmar.

Madeleine Stuart från Australien är en annan supermodell med Downs syndrom. Hon har gått på "catwalken" i New York, Paris och London, och har tre gånger genomfört Special Olympics Triathlon där både cykling, simning och löpning ingår.

Pablo Pinedas från Spanien är den första europé med Downs syndrom som avlagt universitetsexamen. Han ingår i en lista från 2019 med de tio mest framgångsrika personerna med Downs syndrom. Han är skådespelare och har vunnit prestigefyllda priser, men vill helst jobba med utbildning för att skapa karriärmöjligheter för personer med funktionsnedsättningar. Han har anlåtats som talare på universitet runt om i världen, och har även skrivit böcker.

Karen Gaffney är en amerikansk kvinna och framgångsrik simmerska som deltagit i många tävlingar och även vunnit guldmedaljer i Special Olympics. Hon blev den första kvinnan med Downs syndrom som simmade över Engelska kanalen.

Chris Nikic från Florida i USA blev i november 2020 den förste med Downs syndrom att fullfölja en hel "Ironman" inom maxtiden på 17 timmar. En Iron-

Madeleine Stuart.

Foto: wikipedia.org

man består av 3,8 km simning, 180 km cykling och till sist ett maratonlopp på 42 km.

Listan kunde fortsätta, och självklart måste ingen åstadkomma så här märkvärdiga saker för att ha ett existensberättigande. Världen hade dock varit en fattigare plats om dessa inte hade fått födas. Att ofödda barn med Downs syndrom och andra funktionsnedsättningar får aborteras enbart på grund av sina avvikelser är diskriminerande. Fosterdiagnostik är positivt när det är till medicinsk nytta för det ofödda barnet. Det är fantastiskt att operationer kan göras även på ofödda. Fosterdiagnostik som i praktiken leder till att människor med kromosomavvikelser eller andra funktionsnedsättningar aborteras är dock inte försvarbart.

Amerikansk kvinna nekades abort på Malta

Länder där abort är förbjudet, som exempelvis Polen (förutom vid våldtäkt och fara för kvinnans liv) och Malta, får återkommande utstå smutskastning i media. Sommaren 2022 fick en nyhet stor spridning om att en amerikansk kvinna på semester på Malta nekades abort trots graviditetskomplikationer. Barnet hade enligt BBC News hjärtslag men bedömdes inte kunna överleva. ”Malta nekar livräddande abortvård”, ”Fostret har ingen chans att överleva. Ändå får hon inte göra abort. Istället riskerar hon att dö på grund av infektion”, ”Människor dör där abortförbud råder”, var bara några av de tvärsäkra uttalanden som pumpades ut i sociala medier.

Den brittiska läkaren och abortforskaren Calum Miller skrev då en lång Twittertråd där han förklarade situationen utifrån ett medicinskt perspektiv. Kliniska situationer kan enligt Miller vara komplexa och sanningen finns inte i de få detaljer som rapporteras om i media. Han hävdade att en seriös journalist skulle avstå från att tvärsäkert fastslå vad som krävs i en specifik situation.

Enligt Maltas lagstiftning och medicinsk praxis är det trots abortförbudet klart och tydligt tillåtet att sätta igång

en tidig förlossning när kvinnans liv är i fara, oavsett om barnet anses livsdugligt utanför livmodern eller inte. Sådant görs av prolife-läkare överallt i länder med abortförbud, inklusive på Malta. Detta har även fastställts av den tidigare domaren i Europadomstolen, Giovanni Bonello. Han skrev i en artikel i januari 2022 att varken läkare, föräldrar eller någon annan blivit åtalade på Malta efter ett akut ingrepp för att rädda en gravid kvinnas liv. Han hävdade dessutom att varken polis, åklagare, domare eller jury någonsin tolkat abortförbudet på ett sådant sätt att det skulle föranleda åtal vid akuta ingrepp. Lagen är tydlig med att en tidig igångsatt förlossning är tillåten för att rädda en kvinnas liv, oavsett övriga faktorer.

Miller lyfte dessutom att mödradödligheten på Malta är lägre än i abortliberala länder som exempelvis Storbritannien och Frankrike. Detta faktum borde enligt honom lyftas av alla som verkligar värnar om kvinnor.

I det specifika fallet gjorde läkarna troligtvis bedömningen att kvinnans liv inte var i fara, och att situationen inte krävde att förlossningen sattes igång. Att fostervattnet gått är i sig inte livshotande enligt Miller, men kan leda till

infektion. Skulle det finnas tecken på infektion, måste förlossningen sättas igång. Han hävdade dock att barnet inte måste födas enbart för att fostervattnet gått. Även i de fall barnet redan anses livsdugligt antar man också i abortliberala länder rutinmässigt en inställning av att ”vänta och se” i sådana situationer, utan att det anses utsätta kvinnor för livsfara. Enligt 1177 bör kvinnan åka in på kontroll ifall fostervattnet gått. Förlossningen kan sättas igång inom ett par dagar efteråt ifall värkarna inte kommit igång.

Tyvärr förekommer dock ibland vårdmissar. Läkare kan ha missförstått lagstiftningen eller allvaret i situationen. Ifall en tidigt igångsatt förlossning hade varit nödvändig i nämnda fall, är det enligt Miller ändå inte lagstiftningen det är fel på, utan läkarnas förståelse av antingen den eller av den kliniska situationen.

Händelsen på Malta slutade enligt ABC News med att kvinnan genomgick en abort i Spanien, men inte heller där uppgavs att hon drabbats av någon infektion. När hennes fall inte längre kunde användas för att driva en abortagenda, försvann det mediala intresset snabbt.

Ordet är fritt men håll dina åsikter för dig själv

I abortdebatten återkommer ständigt mantrat att det enbart är kvinnan, som inte bara har rätt att fatta beslut om en eventuell abort, men som också är den enda som överhuvudtaget har rätt att ha en åsikt i frågan. ”No uterus – no say” (ingen livmoder – inget att säga till om) är en flitigt använd slogan, som dock inte håller när det kommer till kritan. Åsikts- och yttrandefriheten gäller oavsett könstillhörighet.

Man behöver heller inte skrapa mycket på ytan förrän man ser att ovan nämnda slogan inte gäller män generellt, utan enbart män som är mot abort. Män som är för abort ombeds så gott som aldrig hålla tyst. Abortlobbyorganisationen RFSU har en manlig ordförande som både uttalar sig i abortfrågan och uppmanar andra män att göra det. Naturligtvis dock enbart om de delar RFSU:s syn.

Dessutom riktas sällan kritik mot att det var män som i rättsfallet Roe mot Wade 1973 fattade beslutet att abort skulle tolkas som en rättighet enligt den amerikanska konstitutionen. Ett beslut som nu fallit eftersom det var baserat på domarnas subjektiva åsikter om abort, samt på ett felaktigt resonemang kring konstitutionen.

I Hallands Nyheter publicerades den 5 augusti 2022 en anonym insändare om abort som – ironiskt nog under parollen ”Ordet är fritt” – innehöll en

direkt uppmaning till män att hålla sina åsikter för sig själva. Men är det verkligen så vi vill ha det i ett demokratiskt samhälle? Förmedlar det inte en syn på kvinnor som så sköra (eller intoleranta) att vi inte klarar av att få våra åsikter utmanade? Har inte kvinnor styrkan att klara av att även män kan ha starka åsikter, och att dessa ibland avviker från våra egna? Och är kvinnor verkligen bekväma med att aktivt försöka tysta meningsmotståndare?

En ny svensk undersökning har visat att en betydande andel svenskar vill

inskränka demokratiska rättigheter för grupper de ogillar, varav abortmotståndare var en grupp. Forskarna varnar för en sådan utveckling och undrar enligt Världen idag hur demokratin egentligen mår i Sverige.

”Jag avskyr dina åsikter men är beredd att dö för din rätt att få framföra dem” är en inställning som borde få en re-nässans i vår redan polariserande samhällsdebatt.

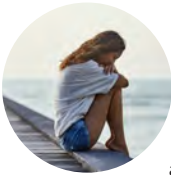
STÅ UPP FÖR MÄNNISKOVÄRDET!

SWISHA 123 14 713 41

Människovärde arbetar inom följande ämnesområden:

ABORT

Vi vill öka respekten för de ofödda barnen så att de ses som egna individer och omtalas som barn. Vi vill se en minskning av de höga aborttalen i Sverige och goda alternativ till abort. Vi vill arbeta för en nollvision för aborter, det vill säga för ett samhälle där ingen ska behöva genomgå en abort och där efterfrågan minskas.

DÖDSHJÄLP

Vi vill verka för rätten till liv och för att det nuvarande förbudet mot dödshjälp och läkarassisterat självmord bevaras. Vi vill främja respekten för livet i alla faser och stödja initiativ för livshjälp istället för dödshjälp. Respekten för livet måste alltid vara det etiska rättesnöret i vården. Vårdens grundläggande etik är trots allt aldrig skada, om möjligt bota, ofta lindra, alltid trösta.

FOSTERDIAGNOSTIK

Vi är positiva till fosterdiagnostik, men motsätter oss den fosterdiagnostik som används i syfte att utsortera ofödda barn med diagnoser och funktionsnedsättningar. Vi vill lyfta fram varje människas unika värde och arbeta för ett samhälle där alla människor är välkomna, oavsett egenskaper, funktionsnedsättningar och sjukdom.

SAMVETSFRIHET

Vi arbetar för rätten till samvetsfrihet inom vården i Sverige. Vårdpersonal skall inte behöva utsläcka en annan människas liv, varken genom abort eller dödshjälp. Samvetsfrihet är en mänsklig rättighet som slås fast i Europakonventionen och FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna.

SEXUELL HÄLSA

Vi förespråkar en sexuell och reproduktiv hälsa som innefattar en helhetssyn på människan, där människovärdet är i fokus. Det handlar om kvinnan, mannen och barnet som kan bli till. Sex handlar om alla dessa individer och kan inte enbart handla om den egna tillfredsställelsen. Vi vill främja information som gör att varje människa kan fatta hälsosamma val som berör deras sexualitet.

SURROGATMÖDRASKAP

Vi tar ställning mot all form av surrogatmödraskap eftersom det leder till exploatering av kvinnor och gör barn till beställningsbara objekt och handelsvaror. En människa skall inte kunna beställas, säljas eller köpas till något pris.

LIVETS SÖNDAG

Tredje advent

En hyllning till livet

Var med och hylla livet genom att fira LIVETS SÖNDAG i din kyrka den tredje advent. Tips och idéer om vad din kyrka kan göra hittar du på [MÄNNISKOVÄRDE.SE/LIVETS-SONDAG](https://manniskovarde.se/livets-sondag)

Använd
#EnHyllningTillLivet
på sociala medier
denna dag.
Tagga gärna
[@manniskovarde.se](https://manniskovarde.se)
och dela våra
inlägg.

Nu finns MÄNNISKOVÄRDESPODDEN även på den kristna streamingtjänsten Keystory. Här finns ljudböcker från alla kristna förlag samlade i en app. Dessutom finns det tiotusentals predikningar och poddavsnitt som man kan lyssna på helt gratis!

Mer info finns på keystory.se

TIPS PÅ HUR DU KAN ENGAGERA DIG

1. UTBILDA DIG

Kunskap och fakta är viktiga redskap för att kunna ge information till andra. Se därför till att utbilda dig och skaffa dig kunskap i frågor som rör människovärdet. Några utbildningstips är att följa vår blogg, lyssna på vår podd, se våra webinarier och läsa in dig på våra ämnen.

2. FÖLJ OSS PÅ SOCIALA MEDIER

Sprid information om våra frågor och vår organisation genom att följa, gilla

och dela våra inlägg på sociala medier. Uppmuntra din familj och dina vänner att göra detsamma. Vi finns på Instagram, Facebook, Twitter, YouTube och GAB.

3. KROKA ARM MED OSS

Vi har inga statliga bidrag utan är helt beroende av gåvor och medlemsavgifter. Därför är varje bidrag, stort som litet, betydelsefullt. Genom ditt bidrag är du med och hjälper arbetet för en ökad

respekt för människovärdet i Sverige idag. Läs mer på människovärde.se

4. KONTAKTA MEDIA

Ta kontakt med tidningsredaktioner och TV-kanaler om du reagerar på ensidig rapportering i abortfrågan. Särskilt public service har skyldighet att vara opartiska. Telefonnummer och mejladress går oftast att hitta på deras hemsidor. Ju fler som hör av sig desto bättre.

FLER TIPS HITTAR DU PÅ [MÄNNISKOVÄRDE.SE/ENGAGERA-DIG](https://människovärde.se/engagera-dig)

Historisk abortdom i USA

Den 24 juni 2022 tillkännagav Högsta domstolen (HD) att domen från 1973 (Roe mot Wade), som inneburit en federal rätt till abort, fallit. I och med detta har HD avvisat ståndpunkten att fostret är en del av den privata egendomsrätten, vilken helt har åsidosatt fostrets egna rättigheter. Domen är därför också ett genombrott för fostrets rättsskydd och ett erkännande av att det ingår två parter i abortfrågan.

RÄTTEN TILL PRIVATLIV

Domen Roe mot Wade har sitt ursprung från 1968 när den då 21-åriga Norma McCorvey upptäcker att hon är gravid och ansöker om abort. För att få tillgång till en laglig abort, åkte hon till Dallas eftersom våldtagna kvinnor från Texas kunde få abort där. I sitt försök att hitta en abortklinik kom McCorvey i kontakt med advokaterna Linda Coffee och Sarah Weddington, och de två advokaterna väckte 1970 åtal mot staten Texas. För att skydda Normas identitet kallades hon Jane Roe i rättsdokumenten.

Den 22 januari 1973 gav sju av domarna sitt stöd till Roe medan två gav sitt stöd till Henry Wade. Wade var Justitiekansler i Texas och representant för delstatens lagar. Domen baserades på att kvinnans rätt till abort ingick i skyddet av privatlivet enligt det fjortonde tillägget till konstitutionen. Således

fastställdes att amerikanska kvinnor, med vissa begränsningar, har rätt till abort fram till födseln.

TVINGAS TILLÅTA ABORT

Konklusionen blev att graviditeten delades in i "trimester". I första trimestern blev abort en fråga mellan kvinnan och hennes läkare. Delstaten kunde inte inskränka eller reglera denna möjlighet; med andra ord etablerade HD rätten till fri abort som vi mer eller mindre känner till den idag. I andra trimestern kunde delstaterna reglera abort, men enbart om en sådan lag var till för att beskydda den gravida kvinnans hälsa. I tredje trimestern kunde delstaterna relativt fritt reglera och inskränka möjligheten till abort, utifrån synen att ett foster i denna trimester kunde vara livsdugligt utanför livmodern. Delstaterna fick inte förbjuda abort om det fanns fara för kvinnans liv. Denna dom "körde över" lagarna på delstatsnivå vilka fram till 1973 kriminaliserat abort. Abort hade fram till dess varit lagligt enbart i några få delstater, men genom Roe mot Wade tvingades de tillåta abort.

OBEROENDE RÄTTSLIGT SKYDD

Många har hävdat att det kan vara klokt att låta en så etiskt inlammad fråga som abort avgöras demokratiskt på delstatsnivå. Roe mot Wade har

länge varit omdiskuterat, och många, bland andra den tidigare domaren i HD, Ruth Bader Ginsburg, ansåg att domen inte skulle stå sig över tid. Domen motiverar rätten till abort med fjortonde tillägget – rätten till privatliv. Den tolkningen är diskutabel och vilar på svag juridisk grund. Att domen nu fallit är också ett erkännande av den kunskap som 2022 finns om fostrets utveckling och att det handlar om en människa i en tidig utvecklingsfas. 1973 argumenterade många abortförespråkare för att fostret var en cellklump och att fostret var en del av kvinnans kropp. Kunskapen som vi fått genom ultraljud, forskning om fosterutvecklingen, celler och DNA styrker argumenten för att tillerkänna fostret rättsligt skydd.

Roe mot Wade har haft stor betydelse för västvärldens abortpolitik, där USA länge varit tongivande. Domen från 1973 användes också som exempel för den norska abortlagen som kom några år efteråt (även för den svenska/redaktionens tillägg). När amerikansk abortpraxis nu ska avgöras demokratiskt och inte genom rättssystemet, har man möjlighet att se närmare på fler faktorer som är viktiga för hur samhället ska hantera önskad graviditeter.

STORA SVAGHETER

Det amerikanska hälsovårdssystemet har stora svagheter, och abort utnyttjas

i många fall som en lösning på stora och strukturella samhällsproblem. Detta trots att abort aldrig är lösningen på samhällsproblem. I värsta fall döljer det underliggande problem, vilka särskilt drabbar kvinnor i sårbara situationer. USA bör nu närmare titta på varför kvinnor gör abort, hur dessa kan förebyggas och hur levnadsvillkor och stöd för den gravida kan förbättras.

I USA finns varken föräldraledighet eller ekonomiskt stöd för kvinnor som föder barn. Anställningsskyddet för gravida kvinnor är svagt och tillgången till grundläggande hälso- och sjukvård är ofta beroende av ekonomin. Och dessa faktorer är viktiga i en kvinnas beslut att behålla barnet. Redan nu ser vi att stora företag som HM, Disney och Netflix erbjuder sig att betala för anställdas abortresor utanför delstaten, om de bor på en plats där abort är förbjudet. En progressiv åtgärd kunde vara att resurser användes för att kräva rätt till mödraledighet för arbetstagare, samt att genom ekonomiska reformer möjliggöra för alla att kombinera yrkesliv med barn. Nu har USA möjlighet att titta närmare på hur man kan anpassa lagstiftningen till nödvändiga och rikta- de ersättningar.

Många delstater har väldigt liberala abortlagar, vilket är en av orsakerna till att abortdebatten i USA är så polariserad. Inget land i Europa har så

liberala abortlagar som i vissa av USA:s delstater. Genom att lösa abortfrågan politiskt, har delstaterna nu möjlighet att erkänna foster som individer med rättigheter, samt underlätta för ett starkare samhälle där kvinnor, barn och familjer tas på allvar.

Originalartikeln är skriven av Kristin Rudstaden och Maria Elisabeth Selbekk i norska tidningen Vern om Livet (3/2022) och fritt översatt till svenska.

Ryktesspridning stoppar inte arbetet för livet

Under sommaren var abortdebatten het efter att USA:s högsta domstol genom rättsfallet Dobbs mot JWHO (Jackson Women's Health Organization) erkänt att abort varken är eller har varit en rättighet enligt konstitutionen. Rättsfallet Roe mot Wade från 1973 föll därmed. Vilseledande uppgifter har florerat i media, bl.a. att kvinnor inte kommer att få hjälp vid ektopiska graviditeter/utomkvedeshavandeskap, d.v.s. vid graviditeter där embryot har fäst utanför livmodern och därför inte kommer att växa. Ektopiska graviditeter kan leda till missfall, men ofta krävs en titthålsoperation för att tillståndet inte ska bli livshotande för kvinnan.

Enskilda abortläkare (och även abortjätten Planned Parenthood) uppger att ingrepp vid ektopisk graviditet inte är abort. Även amerikanska delstater med abortförbud understryker i lagtexten att förbudet inte är ett hinder för nödvändig vård vid ektopisk graviditet eller vid missfall. Ändå sprids falska rykten om att kvinnor kan komma att bli utan vård vid dessa tillstånd, eftersom man befärdar att läkare inte vill riskera åtal. Men många frågar sig också varför läkare skulle riskera åtal vid dessa ingrepp nu när de inte gjorde det innan 1973? Och varför skulle de först nu ha svårt att bedöma vad som är vad? Har inte läkare under alla år hanterat abortgränser och övriga restriktioner och klarat av att bedöma när abort är (eller inte är) tillåtet?

En händelse som också skapade stora rubriker under sommaren var att en 10-årig flicka från Columbus, Ohio, i USA blev gravid efter våldtäkt och reste till huvudstaden Indianapolis i grannlandet Indiana för att göra abort. Vissa menar att hon hade kunnat få abort även i Ohio, eftersom abortlagen där medger undantag för medicinska nödsituationer, och att en 10-åring

graviditet innebär risker som kan leda till sådana. Andra hävdar att det är oklart eftersom lagen inte är specifik och att det finns exempel på 10-åringar som klarat graviditet och förlossning eller kejsarsnitt.

Det finns även skäl att undra huruvida flickans situation utnyttjats för ideologiska syften. Prolife-organisationen Live Action uppger att aborten utfördes den 30 juni. Abortläkaren Caitlin Bernard – som även är en känd abortaktivist – verkar skyndsamt ha kontaktat media, eftersom The Indianapolis Star redan kl. 05.00 morgonen därpå rapporterade om händelsen där Bernard också intervjuats. Hon har därefter i sin händelserapport dessutom felaktigt angett att den misstänkte förövaren är minderårig, trots att han är 27 år. Den misstänkte förövaren har erkänt att han vid två tillfällen våldtagit flickan. Efteråt har det även framkommit att han levde i en relation med flickans mamma.

Vandaliseringar och hot mot hjälpcenter för gravida kvinnor och nyblivna

mammor ökade också under sommaren. Många menar att senator Elizabeth Warren (D) bär ett visst ansvar eftersom hon i ilska mot Högsta domstolens beslut uttalat att dessa hjälpcenter borde stängas ned för att de inte erbjuder abort. Abortaktivister har för vana att beskylla abortmotståndare för att bara bry sig om barnen så länge de är ofödda, och sedan strunta i dem efteråt. Men i USA finns över 3 000 hjälpcenter, vilka drivs av prolife-organisationer. Dessa hjälpcenter har under fem års tid gett gratis hjälp till gravida och nyblivna mammor med barn, till ett värde av minst 233 miljoner dollar. Och bland andra Heartbeat International uppger att man ämnar utöka sitt arbete eftersom fler kvinnor nu troligtvis kommer att föda sina barn istället för att göra abort.

Arbetet för livet och människovärdet låter sig inte stoppas av vandaliseringar och hot.

Prolife-aktivister arresteras, men inte vandaler

I USA har över 150 graviditetscenter och kyrkor vandaliserats sedan det i maj 2022 läckt ut till media att rättsfallet Roe mot Wade från 1973 skulle falla. Dock har ingen ännu arresterats för dessa brott. Större krut tycks FBI lägga på att arrestera prolife-aktivister som utanför abortkliniker erbjuder praktisk hjälp till abortsökande kvinnor. Lagen som dessa aktivister anses ha brutit mot heter FACE ("freedom of access to clinic entrances") och handlar om att ingen får hindras från att komma in till en klinik. Lagen har funnits sedan 1994 men så gott som aldrig tidigare tillämpats på prolife-aktivister. Enbart under 2022 har dock över 20 personer åtalats under denna lag, även för händelser som inte passar in på den eftersom de inte blockerat ingångar till klinikerna. Vissa av dessa hotas nu av upp till 11 års fängelse, tre års övervakning efter frigivning och böter upp till USD 350 000 (närmare SEK 4 miljoner).

En 87-årig tysk kvinna, som varit krigsfånge i ett kommunistiskt koncentrationsläger, är en av dem som arresterats för att hon 2021 deltagit i ett event med syfte att utanför en abortklinik erbjuda

alternativ till abortsökande kvinnor. En 26-årig vänsterliberal ateist, som är involverad i två prolife-organisationer, arresterades i samband med en demonstration i Washington D.C. Han åtalas för att ha konspirerat för att förhindra medborgerliga rättigheter, trots att abort enligt beslutet från Högsta domstolen i juni inte är en rättighet enligt den amerikanska konstitutionen.

En sjubarnspappa hämtades av FBI-agenter för en demonstration 2021 där han inte ens deltagit, utan enbart fungerat som medlare mellan aktivister och polis. Enligt mannens advokat fanns ingen anledning att storma hans hem med automatvapen, vilket traumatiserade hans barn. Hade FBI bara kallat in honom till förhör istället, hade han infunnit sig.

En annan familjefar hämtades av FBI för att han knuffat undan en man som verbalt trakasserat hans 12-åriga son vid en demonstration 2021. Denna händelse var dock redan utagerad eftersom en lokal domstol lagt ner åtalet. Enligt mannens advokat förstår även FBI att han är ofarlig, annars hade de

inte väntat ett helt år innan de hämtade honom. Advokaten kallar detta för politisk förföljelse av prolife-aktivister, och anser att det dessutom är ett onödigt resursslöseri.

Heartbeat International (HI), som Mäniskovärde står i partnerskap med, har under femtio års tid erbjudit laglig och säker hjälp till gravida kvinnor i kris över hela USA, och även i andra länder. I september fick även de en skriftlig förfrågan från sju olika senatorer angående sin verksamhet. En av undertecknarna är Elizabeth Warren (D), som i affekt uttalat att graviditetscenter som inte erbjuder abort sysslar med tortyr och bör stängas. Enligt henne är det ett problem att det i USA finns tre gånger fler graviditetscenter än abortkliniker.

HI har inte besvarat förfrågan men skriver i ett pressmeddelande att det är tydligt att syftet inte är omsorg om kvinnor i kris, utan ren och skär politik för att blidka abortindustrin. HI pekar även på att ingen av de undertecknande senatorerna har fördömt vandaliseringarna av graviditetscenter, och att samtliga av dem drivs av en tydlig abortagenda.

LIVLINAN VID ABORT erbjuder rådgivning och samtalsstöd till kvinnor som är oplanerat gravida eller mår dåligt efter abort, samt till män och anhöriga som påverkats av en abortsituation. Jourlinjen drivs av organisationen Människovärde och är ett komplement till samhällets olika mottagningar. Ett alternativ dit man kan vända sig i en utmanande situation.

TEL: 0771-77 78 79

CHATT: mån kl 13–20. På manniskovarde.se/livlinan-vid-abort

MEJL: livlinan@manniskovarde.se

LIVLINAN
VID ABORT
0771-77 78 79

MÄNNISKOVÄRDE.SE/LIVLINAN-VID-ABORT

♥ **BLI MÅNADSGIVARE!** ♥
Fyll i formulär på manniskovarde.se/bli-manadsgivare

Ge en testamentsgåva till nästa prolife-generation!

Många väljer att i sitt testamente skriva in en ideell organisation. Vi vill därför upplysa om möjligheten att testamentera en valfri gåva till Människovärde. Med en testamentsgåva bidrar du till att arbetet kan fortsätta så att även kommande generationer kan få lära sig om det mänskliga livets okränkbara värde, och i sin tur bära facklan vidare.

Människovärde tar inte emot statliga bidrag utan är helt beroende av gåvor och medlemsavgifter. Att inkludera Människovärde i ditt testamente är därför att göra en viktig insats för vårt arbete. Oftast är det inte särskilt svårt att skriva ett testamente, men om du känner dig osäker bör du rådfråga en jurist. Kom ihåg att du måste ange vårt organisationsnummer (802510-0507) i testamentet.

Läs mer på:

manniskovarde.se/testamente

Har du frågor mejla oss på

info@manniskovarde.se

eller ring 018-12 93 00.

Försvagat rättsskydd även för nyfödda barn

I april i år arresterades en 41-årig kvinna och hennes dotter för en olaglig abort i den amerikanska delstaten Nebraska. Kvinnan hade lyckats få abortpiller hemskickade, vilka den då 17-åriga dottern tagit i graviditetsvecka 23–24. Abortgränsen i Nebraska är vecka 20. Det finns också oklarheter om barnet verkligen hade dött eller om det fötts levande. Kroppen hade lagts i en påse som mamman och dottern med hjälp av en tredje person försökt bränna och gräva ner.

Polisens bevismaterial består bland annat av en privat Facebook-chatt mellan mamman och dottern. Abortförespråkare har kritiserat Meta (Facebooks moderbolag) för att de lämnat ut en privat chatt till polisen. Meta har dock försvarat sig med att de gensvarat på polisens brottsutredning angående ett dödfött barn som bränts och begravts, och inte på en privat chatt om en laglig abort.

I april började också bilder på aborterade barn från en abortklinik i Washington D.C spridas. Bilderna visar fem barn som fallit offer för sena aborter, varav en uppskattats till graviditetsvecka 32. Av kropparnas utseende att döma, antas

vissa ha aborterats med den olagliga metoden ”partial birth abortion”. Med den metoden dör barnet genom ett klipp i nacken efter att kroppen, förutom huvudet, först dragits ut. Hjärnsubstansen sugts ut innan aborten avslutas.

I den amerikanska delstaten Kalifornien har en lag antagits som innebär att brottsutredningar av ”perinatale” dödsfall upp till 28 dagar efter födseln kommer att försvåras. Enligt ACLJ (American Center for Law and Justice)

kan lagtexten tolkas som att barn som visar livstecken efter abort, eller som fötts för tidigt på grund av yttre våld, inte är garanterade vård. Den som inleder en brottsutredning av sådana dödsfall kan stämmas av exempelvis föräldrar eller sjukhuspersonal, och riskerar själv att bli föremål för brottsutredning (läs mer om detta på nästa sida). Ett liknande lagförslag finns även i delstaten Maryland. Hade den ovan nämnda händelsen i Nebraska lett till någon utredning om en motsvarande lag funnits på plats där?

Det finns även misstanke om att några av dessa barn fötts levande efter aborten och dött (eller dödats) efteråt. Någon utredning om vad som egentligen hänt kommer dock inte att utföras. Endast de prolife-aktivister – av vilka åtminstone en uppger sig vara ateist med vänstersympatier – som hittade kropparna och spred bilderna på dem, utreds enligt Live Action för brott.

Svensk media, som annars är fullt fokuserade på vad som händer med abortfrågan i USA, har inte visat något större intresse för dessa händelser. Expressen hade enbart fokus på att misskreditera prolife-aktivisterna, och använde genomgående ordet ”foster” om de fem uppenbart sent aborterade barnen. Dålig research eller medveten strategi?

Omstritt lagförslag i Kalifornien antaget

Kaliforniens guvernör Gavin Newsom (D) undertecknade i september det omstridda lagförslaget AB 2223, som av kritiker getts öknamnet "Infanticide Bill" (barnamordsförslaget). Faktagranskare på bland annat tidningarna Reuters och AP hävdar dock att lagen enbart är till för att skydda föräldrar från att utsättas för rättsliga utredningar, när de drabbats av tragedier kopplade till graviditeten, som exempelvis missfall eller dödfött spädbarn.

Från början var ordalydelsen i lagförslaget: "... ingen ska bli föremål för civilrättsligt eller straffrättsligt ansvar eller straff, eller på annat sätt berövas sina rättigheter enligt denna artikel baserat på deras handlingar eller underlåtenheter med avseende på deras graviditet eller faktiska, potentiella eller påstådda graviditetsresultat, inklusive missfall, dödfödelse eller abort, eller perinatal död."

Efter omfattande kritik och protester från prolife-organisationer och ett flertal juridiska experter ändrade man från "perinatal död" till "perinatal död på

grund av graviditetsrelaterad orsak". Advokat Dean Broyles, som är en meriterad doktor i juridik, har på sin blogg belyst varför den ordalydelsen också är problematisk. Alla vet att "perinatal" betyder efter födseln (enligt Kaliforniens välfärdskod upp till 28 dagar efter). Och eftersom missfall, abort och dödfött spädbarn redan är nämnda i förslaget, ifrågasätter Broyles varför uttrycket ens finns med. Om det är angeläget att förhindra att spädbarn dödas eller att de genom underlåtenhet tillåts dö efter födseln, borde väl "perinatal död" bara raderas.

Broyles riktar också kritik mot faktagranskarna för att de inte i detalj analyserat själva texten i lagförslaget, utan enbart upprepat upphovsmakarnas avsikter bakom det (nämligen att skydda föräldrar från rättsliga utredningar vid tragedier kring en graviditet). Det är enligt Broyles den objektiva lagtexten som i framtiden kommer att vara avgörande för hur lagen tillämpas, och inte avsikter hos upphovsmakarna, hur välmenande de än kan ha varit.

Theresa Brennan är en juridisk expert som hävdar att lagförslaget kommer att sätta käppar i hjulet för utredningar av samtliga perinatale dödsfall, eftersom det för det första bara är en utredning som kan avgöra huruvida dödsfallet var graviditetsrelaterat eller inte. Och för det andra är ordet "graviditetsrelaterat" ospecificerat och kan därför användas väldigt brett, eftersom alla födselar ju är graviditetsrelaterade. Den som startar en utredning kan dessutom stämmas av föräldrar eller vårdpersonal och bli skadeståndsskyldig på USD 25 000. Detta kan ha en avskräckande effekt så att oklara fall förblir outredda.

Den slutliga ordalydelsen i den nu antagna lagen blev perinatal död på grund av orsaker som inträffade i livmodern. Barn som visar livstecken efter abort, eller som fötts för tidigt på grund av yttre våld, är inte längre garanterade vård, och deras dödsfall upp till 28 dagar efter födseln kan bli outredda. Ett rättsligt efterspel är enligt ACLJ (American Center for Law and Justice) att vänta.

Surrogatarrangemang är en oetisk lösning på barnlöshet

Liberalernas Lina Nordquist och

Barbro Westerholm skriver i sin replik på vår debattartikel om surrogatmödraskap att inget barn ber om att bli till, och att det därmed skulle vara en logisk kullerbytta att lyfta skillnaden mellan altruistiskt surrogatmödraskap och traditionella graviditeter. Det resonemanget bygger på en nedvärdering av graviditetens betydelse för både surrogatmamman och det ofödda barnet.

Precis som Nordquist och Westerholm sörjer vi över Lilla hjärtats tragiska öde, och anser att fosterhemsplacering eller adoption ibland kan vara det bästa för barnet. Då handlar det dock om barn som redan finns och deras behov av en ny familj. Men även i sådana fall kan separationen vara traumatisk för barnet och ge följdverkningar långt in i vuxen ålder.

Det vi vänder oss mot är att det vid surrogatmödraskap, redan innan barnet blivit till, planeras en traumatisk separation. Under graviditeten har barnet lärt känna surrogatmammans röst, hjärtslag, beröring och så vidare, och den anknytning som sker mellan barnet och surrogatmamman är verklig även i de fall biologisk koppling mellan dem saknas.

Även anknytningshormonet oxytocin som utsöndras under förlossningen knyter dem till varandra. Anledningen till att ett nyfött barn läggs på sin mammas bröst efter förlossningen är inte för att

mödraskap tillkommer ytterligare risker eftersom det oftast är ett embryo från en utomstående äggdonator som inplanteras i surrogatmamman, och inte hennes eget. På grund av detta förekommer fler komplikationer än vid traditionella graviditeter, som exempelvis graviditetsdiabetes, högt blodtryck och att barnet föds för tidigt.

skap ett band mellan dem, utan för att det redan finns ett band som barnet ska få känna igen och få trygghet av.

Att i stället utsätta det nyfödda barnet för en planerad och permanent separation är att behandla det, och surrogatmamman, inhumant – oavsett om surrogatavtalet är altruistiskt eller kommersiellt. Inte heller när vi skaffar husdjur får vi separera nyfödda ungar från sina mammor hur som helst.

Sverigedemokraternas Mikael Eskilander lyfter i en replik den psykiska tortyr det kan innebära för en kvinna som burit och lämnat bort barnet till någon i sin närhet att se det växa upp hos exempelvis en syster. Enligt en studie från 2012 kan sådana underminerade familjerelationer även vara förvirrande för barnet som i hemmet lever med en mamma, men kan ha fötts av en moster, som i vissa fall även varit äggdonator och således är den biologiska mamman.

Nordquist och Westerholm påpekar att en graviditet alltid innebär en risk. Det är visserligen sant, men vid surrogat-

För att bli surrogatmamma måste man dessutom ha fött minst ett eget barn, så även hennes egna barn blir indirekt inblandade i både riskerna med surrogatgraviditeten och separationen från den nyfödda bebisen.

Vi upprepar att vi berörs djupt av smärtan hos ofrivilligt barnlösa. Ovanstående är dock enbart några exempel på varför vi vidhåller att surrogatmödraskap är en oetisk lösning på problemet. Inget barn har begärt att få bli till, skriver Nordquist och Westerholm. Det är sant. Men är det då inte desto viktigare att vi behandlar dem med yttersta varsamhet och respekt, och inte som beställningsbara objekt?

Johanna Byman, ordförande Människovärde och legitimerad sjuksköterska
Brita Storlund, kommunikatör Människovärde, magister i mänskliga rättigheter och utvecklingspsykologi
Cecilia Björfjell-Klingberg, verksamhetsledare Människovärde, beteendevetare med fil. kand i pedagogik

Denna slutreplik publicerades den 5 maj 2022 i tidningen Dagen. Den ursprungliga artikeln publicerades i Människovärde 2/2022 (manniskovarde.se/tidning)

FÖRSÄKRAD VS FÖRTVIVLAD

Vi ser till att ert företag har rätt försäkring!

www.fkomp.com | 018-37 01 45

FÖRSÄKRINGS
kompetens

Försäkringskompetens är försäkringsförmedlare med stor erfarenhet inom företagsförsäkring och riskhantering

Ge gärna tidningen vidare när du läst klart den!

Kristen i vården och omsorgen?

Sveriges Kristna
Sjukvårdsförbund

Stå upp för människovärdet!
SWISHA EN GÅVA!
123-147 13 41